

Informacije
predsednika volilne komisije Spodnje Saške
(Niedersachsen)

Osnove komunalnega volilnega sistema
Spodnje Saške

Osnove komunalnega volilnega sistema Spodnje Saške

V Spodnji Saški se vsakih pet let volijo mandatarji za več kot dva tisoč komunalnih predstavniških teles (regionalni zbor, okrožne zbornice, mestne svete, občinske svete, svete sestavljenih občin, svete četrtinskih skupnosti in okrajne svete). V mestih neodvisnih od okrožja, se voli samo mestni svet. V Hannoverju in Braunschweigu se dodatno določi še sestava svetov četrtinskih skupnosti. V mnogih občinah so volilci in volilke hkrati pozvani, da direktno izvolijo poklicne predsednike in predsednice okrožnih svetov, županje in župane.

V občinah, ki so v sestavi okrožja se v skrajnem primeru poziva za oddajo glasov v petih različnih volitvah:

- v občinah članicah sestavljenih občin, k okrožnim volitvam, volitvam v svet sestavljene občine, k volitvam v občinski svet kot tudi k volitvam županje / župana in predsednice / predsednika okrožnih svetov;
- v enotnih občinah k okrožnim volitvam, volitvam občinskega sveta, kakor tudi k volitvam županje / župana in predsednice / predsednika okrožnih svetov ter po potrebi k volitvam v okrajni svet.

Kdo sme voliti?

Volilno upravičeni (tako zvana aktivna volilna pravica) so Nemci ali državljani neke druge države članice Evropske unije, če so na dan volitev dopolnili 16. leto starosti in

- če imajo najmanj tri mesece bivališče na volilnem območju, v katerem želijo voliti (npr. v okrožju volitev okrožnega sveta),
- če niso z odločbo civilnega ali kazenskega sodišča izključeni iz volilne pravice,
- če so vpisani v volilni imenik ali imajo glasovnico za volitev po pošti.

Volilne imenike vodijo občine (sestavljene občine). Praviloma se v volilne imenike volilni upravičenci vpišejo avtomatično. To pa seveda le, če se niste pozabili v svoji občini (pravočasno) prijaviti!

Kdo je lahko izvoljen?

Komunalna predstavniška telesa

Izvoljen (tako zvana pasivna volilna pravica) je lahko vsak, ki je na dan volitev

- dopolnil 18. leto starosti,
- ima svoje bivališče na volilnem območju najmanj šest mesecev (npr. v občini za volitve občinskega sveta) in
- je Nemec ali državljani neke druge države članice Evropske unije in
- zaradi odločbe civilnega ali kazenskega sodišča ni izključen od izvolitve.

Direktne volitve

Za županjo / župana ali predsednico / predsednika okrožnega sveta je lahko izvoljen, kdor je na dan volitev

- dopolnil 23. leto starosti in še ni dopolnil 65. leta starosti,
- je Nemec ali državljani neke druge države članice Evropske unije,
- zaradi odločbe civilnega ali kazenskega sodišča ni izključen iz izvolitve in daje jamstvo, da se bo vedno zavzemal za svobodnjaški demokratični osnovni red v smislu temeljnega zakona.

Tu predpostavke za izvolitev ne zahtevajo, da ima kandidat / kandidatka svoje bivališče v volilnem območju, v katerem kandidira.

Kdo lahko predlaga kandidatno listo / kandidate?

Predloge kandidatnih list /kandidatov lahko vložijo politične stranke, skupine volilnih upravičencev in posamezne osebe. Glede ciljev skupin volilcev, njihove organizacijske oblike, njihove velikosti itd. ni zahtev v volilno pravnih določilih. Zato lahko tudi nepovezana združenja volilnih upravičencev nastopajo kot volilne skupine in predlagajo kandidatne liste / kandidate za občinske volitve.

Kako priti na kandidatno listo?

Kdor izpolnjuje predpostavke za izvolitev, lahko

- kandidira kot kandidatka / kandidat za volilno listo (=volilni predlog) neke politične stranke, če ni v neki drugi stranki ali pa je neopredeljen/a,
- z drugimi občankami in občani, ki zasledujejo iste ali podobne interese, ustanovi volilno skupino in s temi občani in občankami sestavi skupno volilno listo, ali
- nastopi kot posamezna/en kandidatka / kandidat volitev.

Izbira kandidat/ kandidatov in njihovo zaporedje na volilnem predlogu politične stranke ali člansko organizirane volilne skupine (= struktura je podobna strankarski strukturi s statutom in programom), se mora izvršiti s tajnim glasovanjem skupščine delegatov oz. članov stranke ali volilne skupine.

Tajnega glasovanja se smejo udeležiti samo Nemci ali državljani Unije, ki so člani stranke ali člansko organizirane volilne skupine. Tajno glasovanje je veljavno samo tedaj, če se ga udeležijo najmanj tri volilno upravičene osebe.

Za ustanovitev volilne skupine zadostujejo praviloma tri volilno upravičene osebe. Postavitev kandidatke / kandidata na volilnem predlogu člansko neorganizirane volilne skupine, mora slediti iz skupščine volilno upravičenih privržencev te volilne skupine. Za vpoklic takšne skupščine ni treba paziti na posebne formalnosti. Vsi volilno upravičeni privrženci volilne skupine pa morajo imeti možnost, da se udeležijo skupščine. Tudi tukaj velja, da se kandidati / kandidatke volilne liste določajo s tajnim glasovanjem.

Kdor želi v volitvah nastopiti kot posamezna/en kandidatka / kandidat, se lahko predlaga sam/a.

Stranke, volilne skupine in posamezne kandidatke / kandidati lahko svoje volilne predloge predložijo samo, če jih s podpisom na uradnem formularju podpre določeno število volilnih upravičencev določenega volilnega območja (pojasnila najdete v odstavku „Kako se voli“ na tej strani). Samo kdor je že v predstavniskem telesu volilnega območja (npr. v občinskem svetu) ali v zveznem ali v deželnem parlamentu Spodnje Saške, je te dolžnosti oproščen. Uradne formularje za podporne podpise za volilno območje izdajajo pristojni predsedniki volilnih komisij. Tam lahko pridobite tudi nadaljnje informacije, npr. o številu podpornih podpisov, ki so potrebni za kandidiranje.

Za kandidaturo na volilnem predlogu za izvolitev (poklicne/ga) županje / župana ali predsednice / predsednika okrožnega sveta, veljajo zgornja določila ustrezno.

Kako se voli?

Volilci in volilke prejmejo za vsako volitev, ki se je udeležijo, po eno glasovnico (npr. eno za volitev okrožnega sveta in eno za volitev občinskega sveta, in po potrebi tudi po eno glasovnico za izvolitev predsednika / predsednice okrožnega zbora ali županje / župana).

Za izvolitev predstavniskih teles (npr. okrožnega sveta, občinskega sveta) velja troglasovno volilno pravo z možnostjo kumuliranja in panaširanja. Volilke in volilci lahko, drugače kot pri volitvah zveznega parlamenta in deželnih zborov, na vsako glasovnico naredijo tri križce. Volilke in volilci lahko dajo vse tri glasove enemu volilnem predlogu kot celoti (skupni listi) ali pa enemu samemu kandidatu / kandidatki volilnega predloga (kumuliranje). Glasove pa lahko tudi razdelijo na več skupnih list in / ali na več kandidatov / kandidatk istega volilnega predloga ali različnih volilnih predlogov (panaširanje).

Volilni sistem predpostavlja, da so na glasovnici navedeni vse/i kandidatke / kandidati. Ker bi ena sama lista kandidatov za celotno volilno območje (npr. občino, okrožje) imela preveliko število kandidatov / kandidatk, se volilno območje razdeli na približno enako velika volilne enote z različnimi listami kandidatov.

V primeru, da se na nekem volilnem območju voli županjo / župana ali predsednico / predsednika okrožnega sveta, se voli po načelu večinskega volilnega prava. Za vsako od teh direktnih volitev imajo volilke in volilci samo po en glas, ki ga lahko podelijo eni kandidatki / kandidatu z oznako na glasovnici.

Kako se šteje?

Komunalna predstavniška telesa

Mandati za komunalna predstavniška telesa se dodelijo po načelu proporcionalne volitve, ki je povezana z izvolitvijo osebnosti.

Za razdelitev sedežev se uporablja proporcionalni postopek, ki je imenovan po Angležu Thomasu Hareju in nemškemu profesorju za matematiko Horstu Niemeyerju. Pri tem se razmerje glasov proporcionalno prenese na razmerje sedežev. Pri tem se celotno število sedežev, ki jih je potrebno dodeliti predstavnikom, pomnoži s številom glasov, ki so bili dani vsakemu posameznemu volilnemu predlogu in nato deli s številom vseh oddanih glasov. Ta izračun vodi do proporcionalnih števil. Vsak nosilec volilnega predloga tako dobi najprej toliko sedežev, kolikor jih sledi iz njegovega proporcionalnega števila. Preostali sedeži, se dodelijo strankam ali volilnim skupinam z največjimi ulomki. Znotraj volilnih predlogov strank in volilnih skupin kandidatke / kandidati pridejo na potezo deloma po načelu izvolitve osebnosti (zaporedje po številu osebno pridobljenih glasov), deloma po načelu volilne liste (zaporedje po navedbi v volilnem predlogu). Minimalnega dela glasov za udeležbo v razdelitvenem postopku („omejevalne klavzule“) pri komunalnih volitvah ni.

Direktne volitve

Direktne volitve župan / županov in predsednic / predsednikov okrožnega sveta se izvajajo po načelih večinskega volilnega prava. Izvoljen je, kdor je dobil največ veljavnih glasov, oz. kot kandidatka / kandidat enega samega dopuščenega volilnega predloga, če jo/ga je izvolilo najmanj 25 od sto volilnih upravičencev in je dosegla/dosegel večino oddanih veljavnih glasov.

Kje se voli?

Za oddajo glasov se oblikujejo volilni okoliši. Manjše občine (z manj kot 2.500 prebivalkami in prebivalci) tvorijo en volilni okoliš, večje občine se razdelijo v več volilnih okolišev. Občine določijo število volilnih okolišev, kakor tudi po eno volišče za vsak volilni okoliš.

Kdor je vpisan v volilni imenik, prejme volilno obvestilo avtomatično. Na njem je navedeno, v katerem volišču volilka / volilec lahko izvrši svojo volilno pravico. Kdor zaradi zadržanosti, ne more na volišče, ali brez svoje krivde ni vpisan v volilni imenik, lahko zahteva glasovnico za volitev po pošti in izkoristi možnost oddaje glasu po pošti.

Kdo izvaja volitve?

Priprava in izvedba komunalnih volitev pade v prvi vrsti v pristojnost občin, katerih volilni uradi morajo izpolniti bistvene organizacijske naloge. K temu se šteje npr.

- sestava in vodeneje volilnih imenikov,
- obveščevanje volilnih upravičencev o njihovi volilni pravici,
- izdaja glasovnic in dokumentacije za volitev po pošti,
- določitev in oprema volišč,
- imenovanje članov volilnega odbora in njihovo šolanje,
- nabava glasovnic,
- seznam volilnih rezultatov posameznih volilnih okrožij,
- varovanje volilne dokumentacije.

O pomembnih ukrepih ne odločajo upravni uradi sami, temveč neodvisni volilni organi. To so predsednice in predsedniki volilnih komisij okrožij, občin in sestavljenih občin, volilni odbori, ki se ustanovijo za vsako posamezno volilno območje (npr. okrožja, občine) kakor tudi volilne komisije imenovane za dan volitev.

Naloga volilnih komisij je predvsem preverjanje in odobritev vloženih volilnih predlogov ter ugotovitev končnega volilnega rezultata.

Volilne odbori so na voliščih posameznih volilnih okrožij odgovorni za pravilen potek oddaje glasov in za ugotavljanje rezultata volitev.

Člani volilnih komisij in volilnih odborov se imenujejo iz volilnih upravičencev volilnega območja; delujejo častno. Vsak volilni upravičenec je dolžan prevzeti tako častno funkcijo. V celotni deželi Spodnji Saški potrebujejo za komunalne volitve 75.000 častno dejavnih oseb.